

ШЛЯХИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ПРІОРИТЕТІВ СТАЛОГО СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ БЮДЖЕТНОЇ ПІДТРИМКИ

*А.В. Невесенко, ** В.С. Чубань

*Інститут аграрної економіки НААНУ, Київ

**Академія пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля

Анотація. В статті визначено взаємозалежність заходів підтримки розвитку сільських територій від ефективності виробництва сільськогосподарської продукції. Проаналізувавши стан та тенденції розвитку сільського виробництва в Україні в умовах трансформації економічних і соціальних відносинах.

Ключові слова: бюджет; бюджетна підтримка; виробництво сільськогосподарської продукції; сільський розвиток; сталий розвиток; прогнозування.

Вступ. Ріст світового виробництва та населення – головні фактори, які призвели до різкого збільшення антропогенного навантаження на природу. Тому в усіх елементах екосистеми почалися суттєві, безповоротні в майбутній перспективі зміни.

Україна, як аграрна держава, може бути економічно міцною і продовольчо забезпеченою лише за умови, якщо її село буде процвітаючим, а селянин - багатим і зацікавленим жити і працювати в ньому. Проте сучасне становище українського селянства сягнуло загрозливого рівня. Тому вкрай актуальним є питання формування сталого сільського розвитку регіону в умовах трансформації бюджетної підтримки.

Економічний розвиток на сьогоднішній день повинен асоціюватися з інвайронментальною економікою. Тому вкрай важливим завданням є забезпечення умов екологічно сталого соціально-економічного сільського розвитку регіонів. Для вирішення цього завдання в Україні необхідно мати уявлення про новий тип еколого-економічного сільського розвитку. Тому першим кроком повинна стати розробка концепції формування сталого сільського розвитку регіону в умовах трансформації бюджетної підтримки.

Аналіз останніх досліджень. Серед учених, роботи яких присвячені дослідженню сталого розвитку економіки, слід виокремити: А. Болдак, С. Войтко, З. Герасимчук, К. Дергачову, І. Джигир, А. Євдокимова, К. Єфремова, А. Іщенко, О. Касаткіну, Л. Крепу, В. Кузьменко, Т. Маторину, А. Мельниченко, С. Мельниченка, Л. Чернобай та інших. Проте проблеми формування сталого сільського розвитку розглядалися у фундаментальних працях небагатьох вітчизняних вчених, серед них С. Кваша, Я. Ларіна, С. Мартинов, П. Саблук, В. Харченко, О. Шпичак.

Незважаючи на це, багато питань щодо вирішення соціально-екологічних

проблем сільських територій залишаються недостатньо дослідженими. Якщо механізми регулювання виробництва суспільних товарів, зовнішніх соціальних і екологічних ефектів у ринковому середовищі фундаментально опрацьовані, то питання формування сталого сільського розвитку регіону в умовах трансформації бюджетної підтримки ґрунтовно не досліджені. Гострота цих проблем посилюється внаслідок кризових явищ у світовій та національній економіці. Все вищевикладене обумовлює актуальність, теоретичну і практичну значущість наукової статті.

Метою статті є наукове обґрунтування теоретичних положень і розробка практичних рекомендацій щодо формування сталого сільського розвитку регіону в умовах трансформації бюджетної підтримки. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- виявити напрями подальшого економічного регулювання сталого розвитку сільських територій;
- розробити модель виявлення взаємозалежності заходів підтримки розвитку сільських територій від ефективності виробництва сільськогосподарської продукції.

Результати досліджень. Позитивні зрушення в сільськогосподарському виробництві України не змогли за останні роки вирішити проблеми соціально-економічного розвитку сільських територій. Виробництво сільськогосподарської продукції та її переробка не забезпечують потреби населення України в якісних продуктах харчування, а промисловість - в сировині. Соціальна сфера села продовжує знаходитися в занепаді. Найгострішими проблемами залишаються відсутність мотивації до праці, безробіття, трудова міграція, бідність і занепад соціальної інфраструктури.

В Україні, як і у багатьох країнах, що розвиваються, прослідковується екстенсивний характер розвитку як сільського господарства, так і більшості секторів економіки. [1, с. 131-132] Обсяги виробництва сільськогосподарської продукції значно відстають від сусідніх країн зі схожими географічними та кліматичними умовами, а за період 1990-2011 рр. відбулося подальше скорочення виробництва багатьох сільськогосподарських культур (за винятком зростання виробництва насіння соняшника та незначного збільшення обсягів виробництва картоплі та овочів).

Одним з напрямів визначення взаємозалежності ефективності виробництва сільськогосподарської продукції від заходів підтримки розвитку сільських територій є використання можливостей короткострокового моделювання соціально-економічних процесів. Для моделювання динаміки виробництва сільськогосподарської продукції доцільно використовувати засоби програми MS Excel. Для визначення взаємозалежності заходів підтримки розвитку сільських територій від ефективності виробництва сільськогосподарської продукції використовуються такі показники, як видатки на аграрний розвиток, бюджетна підтримка виробництва, фінансування розвитку соціальної сфери села, видатки на екологію, прямі іноземні інвестиції, тощо на прикладі показників Черкаської області (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка виробництва сільськогосподарської продукції та бюджетної підтримки аграрного розвитку Черкаської області

Рік	Виробництво продукції сільськогосподарства, млн. грн.	Видатки на аграрний розвиток з держ.бюдж. тис. грн.	Видатки на аграрний розвиток з місц.бюдж. тис. грн.	Бюджетна підтримка виробництва с/г продукції, тис.грн.	Фінансування розвитку соціальної сфери села, тис. грн.	Видатки на екологію, тис.грн.	Площа сільськогосподарських угідь, тис.га	Прямі іноземні інвестиції в обл., млн.дол. США	Динаміка середньомісячної номінальної заробітної плати в с/г, грн.	Економічно активне сільське населення працездатного віку, тис.осіб
2000	3734,8	9047,6	121,5	6139,8	59,4	35,9	1456,4	103,8	120	230,9
2001	3891,5	17359,5	204,3	14397,5	168,9	87,8	1456,9	104,7	152	237,5
2002	3884,8	20852,9	301,4	17136,8	105,4	147,1	1457,1	54,7	173	241,8
2003	3650	52734,7	439,7	49978,1	325,4	389,7	1456,6	83,3	204	232,2
2004	4447,4	29939,3	348,5	26871,2	597,8	146,7	1454,8	97,8	318	235,8
2005	4730,5	91757,8	702,1	89975,7	805,9	99,3	1454,7	122,3	458	236
2006	4994,7	109633,8	514,8	108154,1	1620,1	257,9	1452,2	99,1	638	240,7
2007	4764,8	56095,8	642,3	54021,9	925,8	351,6	1451,8	116,3	838	240,4
2008	6210,8	290155,9	1346,3	288838,7	2052,2	611,3	1451,4	175	1186	237,3
2009	6753,2	56918,1	882,7	55706,8	1726,3	367,8	1451,3	168,1	1336	245,6
2010	7044,8	108804,6	847	108078,7	1194,9	378	1451,1	222,5	1608	242,1
2011	6464,2	89946,7	1095,6	89154	792,7	1095,6	1451	287	1835	241,5

Кореляційний аналіз дозволяє виявити залежність між декількома випадковими величинами. Коефіцієнти кореляції (R) показників розвитку сільських територій представлено в таблиці 2.

Аналізуючи дані таблиці 2, зробимо висновок, що не всі показники мають тісний зв'язок між собою, тому для подальшого дослідження їх не враховуємо, а саме: площа сільськогосподарських угідь. Така ситуація можлива через те, що протягом 2000-2011 рр. площа сільськогосподарських угідь Черкаської області майже не змінювалася.

Для виконання завдання регресійного аналізу задаємо вхідні інтервали X (видатки на аграрний розвиток з держ.бюдж., видатки на аграрний розвиток з місцевого бюджету, бюджетна підтримка виробництва сільськогосподарської продукції, фінансування розвитку соціальної сфери села, видатки на екологію, прямі іноземні інвестиції, динаміка середньомісячної номінальної заробітної плати в сільському господарстві, економічно активне сільське населення працездатного віку) і Y (виробництво сільськогосподарської продукції). Вхідний інтервал Y - це діапазон залежних аналізованих даних.

Таблиця 2

Кореляційна таблиця для показників розвитку сільських територій

	Продукція сільського- господарства, млн. грн.	Видатки на аграрний розвиток з держ.бюдж. тис. грн.	Видатки на аграрний розвиток з місц.бюдж. тис. грн.	Бюджетна підтримка виробництва, тис.грн.	Фінансування розвитку соціальної сфери села, тис. грн.	Видатки на екологію, тис.грн.	Площа сільськогосподарських угідь, тис.га	Прямі іноземні інвестиції в обл., млн.дол. США	Динаміка середньомісячної номінальної з/п в с/г, грн.	Економічно активне сільське населення працезд. віку, тис.осіб
Продукція сільського- господарства, млн. грн.	1									
Видатки на аграрний розвиток з держ.бюдж. тис. грн.	0,5567	1								
Видатки на аграрний розвиток з місц.бюдж. тис. грн.	0,8440	- 0,254	1							
Бюджетна підтримка виробництва, тис.грн.	0,5663	- 0,067	0,8254	1						
Фінансування розвитку соціальної сфери села, тис. грн..	0,7650	0,033	0,7857	0,781	1					
Видатки на екологію, тис.грн.	0,6331	- 0,340	0,7702	0,4822	0,394	1				
Площа сільськогосподарських угідь, тис.га	-0,137	- 0,300	0,6594	0,8923	0,5637	0,3814	1			
Прямі іноземні інвестиції в обл., млн.дол.США	0,8495	- 0,476	0,7628	0,4293	0,4369	0,8165	0,26	1		
Динаміка середньомісячної номінальної з/п в с/г, грн.	0,9559	- 0,394	0,8517	0,5131	0,6523	0,7991	0,29	0,9285	1	
Економічно активне сільське населення працезд. віку, тис.осіб	0,6743	- 0,171	0,4452	0,1227	0,5044	0,3487	-0,06	0,4172	0,64	1

Одержане рівняння регресії має вигляд:

$$Y=0,297X_1+0,371X_2-0,297X_3+0,622 X_4-1,595X_5+7,523X_6+1,598 X_7+11,441 X_8-690,8 \quad (1)$$

де Y – виробництво продукції сільського господарства;

X₁ – видатки на аграрний розвиток з держ.бюдж.;

X₂ – видатки на аграрний розвиток з місц.бюдж;

X_3 – бюджетна підтримка виробництва сільськогосподарської продукції;

X_4 – фінансування розвитку соціальної сфери села;

X_5 – видатки на екологію;

X_6 – прямі іноземні інвестиції в аграрний сектор;

X_7 – динаміка середньомісячної номінальної заробітної плати в сільському господарстві;

X_8 – економічно активне сільське населення працездатного віку.

Результати прогнозування залежної змінної Y представлені табл. 3. та рис. 1. Коефіцієнт детермінації $R^2=0,99$ свідчить про прийнятну апроксимацію регресійною моделлю фактичних даних по виробництву сільськогосподарської продукції, а також свідчить про високу точність апроксимації регресійною моделлю.

Таблиця 3

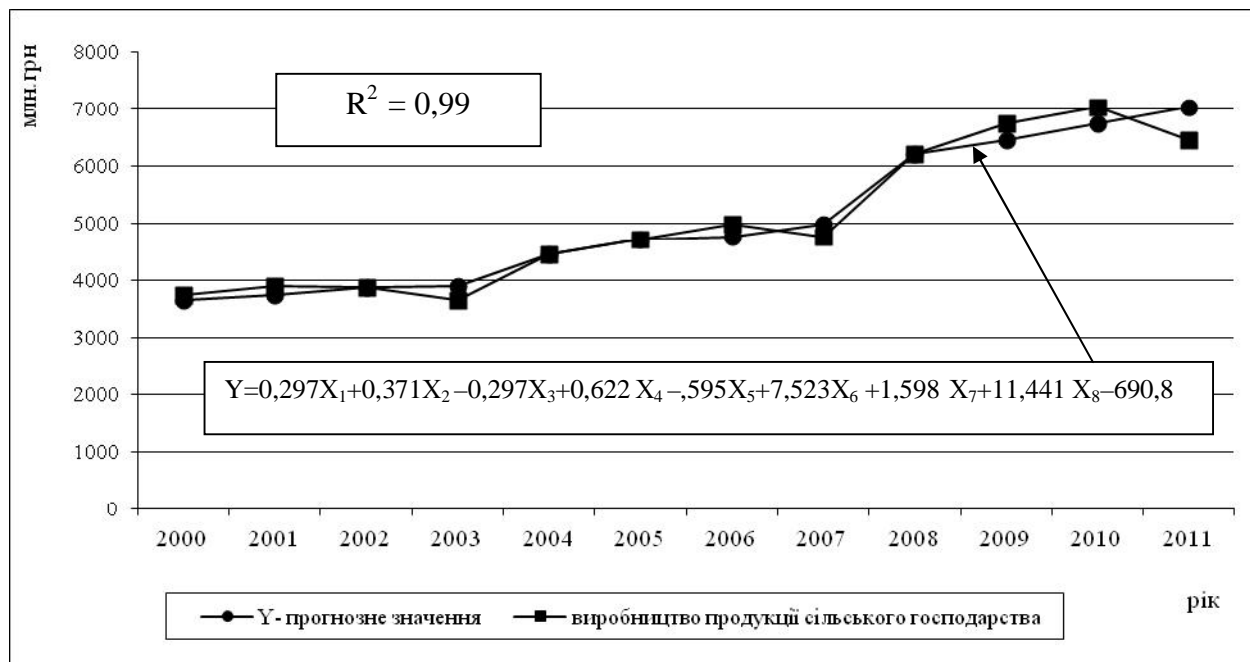
Фактичне та прогнозоване значення обсягу виробництва сільськогосподарської продукції Черкаської області

Роки	Фактичне значення, млн.грн.	Прогнозоване значення, млн.грн.
2000	3734,8	3650
2001	3891,5	3734,8
2002	3884,8	3884,8
2003	3650	3891,5
2004	4447,4	4447,4
2005	4730,5	4730,5
2006	4994,7	4764,8
2007	4764,8	4994,7
2008	6210,8	6210,8
2009	6753,2	6464,2
2010	7044,8	6753,2
2011	6464,2	7044,8

З рівняння регресії можна дійти висновку, що позитивним чином на збільшення обсягу виробництва сільськогосподарської продукції впливають: видатки на аграрний розвиток з держ.бюдж.; видатки на аграрний розвиток з місц.бюдж; фінансування розвитку соціальної сфери села; прямі іноземні інвестиції; динаміка середньомісячної номінальної заробітної плати в сільському господарстві; економічно активне сільське населення працездатного віку.

На жаль, показники: бюджетна підтримка виробництва та видатки на екологію, мають негативний вплив. Низька віддача від використання бюджетних коштів, на нашу думку, обумовлюється низкою причин: нестабільністю обсягів та напрямів державної підтримки, їх розширеністю за безліччю програм та окремих заходів; недостатністю підтримки для кардинальних зрушень та забезпечення розширеного відтворення сільськогосподарської галузі; недосконалістю механізмів та інструментів підтримки, відсутністю системності, комплексності, послідовності та своєчасності заходів підтримки (понад 65 % бюджетних коштів надходить на прикінці календарного року); порушеннями у використанні бюджетних коштів;

несприятливими ціновими співвідношеннями та низькою результативністю цінової політики, що фактично знецінює бюджетну підтримку сільського господарства в Україні.

Рис. 1 Апроксимація обсягу виробництва сільськогосподарської продукції Черкаської області

Так як економіко-математична модель показала негативний вплив екологічних видатків на обсяг виробництва сільськогосподарської продукції, то основні питання економіки природокористування повинні бути пов'язані з вибором раціонального співвідношення природоохоронних витрат й завданого економічного збитку та визначення ефективності природоохоронних заходів. Це пошук суспільного компромісу між економічним розвитком та природоохоронною діяльністю.

Ставлячи за мету збільшення обсягу виробництва сільськогосподарської продукції України, використовуємо інші методи прогнозування обсягу виробництва сільськогосподарської продукції, а саме: моделі лінійної, поліноміальної та експоненціальної регресій [3-5, с. 112-189], які за нашими підрахунками мають наближені показники до фактичного значення, а це значить, що є найточнішими, в порівнянні з іншими видами регресійними моделями. Прогнозування обсягів виробництва продукції сільського господарства проведемо на базі даних за 2000–2011 рр. Одержані числові результати наведено в таблиці 4. та на рис. 2.

Таблиця 4

Результативні показники дослідження та прогностні значення обсягів виробництва продукції сільського господарства на 2012 – 2014 рр., грн./т

Рік	Фактичне виробництво продукції сільського господарства, млн.грн.	Лінійна регресія	Поліноміальна 3-го ступеня регресія	Експоненціальна регресія
1995	4319,1	3071,39	4425,96	3287,02
1996	4027,7	3271,48	3996,30	3421,85
1997	3808,2	3471,57	3699,33	3562,21
1998	3646,3	3671,66	3523,44	3708,33
1999	3053,9	3871,75	3457,04	3860,44
2000	3734,8	4071,84	3488,52	4018,79
2001	3891,5	4271,93	3606,29	4183,64
2002	3884,8	4472,02	3798,74	4355,24
2003	3650	4672,11	4054,28	4533,89
2004	4447,4	4872,20	4361,30	4719,87
2005	4730,5	5072,29	4708,21	4913,47
2006	4994,7	5272,38	5083,41	5115,02
2007	4764,8	5472,47	5475,29	5324,83
2008	6210,8	5672,56	5872,26	5543,25
2009	6753,2	5872,65	6262,71	5770,63
2010	7044,8	6072,74	6635,06	6007,33
2011	6464,2	6272,83	6977,69	6253,75
2012		6472,92	7279,00	6510,27
2013		6673,01	7527,41	6777,31
2014		6873,10	7711,30	7055,31

Таким чином в таблиці 4, за допомогою Microsoft Excel, розраховані прогностні значення обсягу виробництва сільськогосподарської продукції на 2012–2014 рр. млн.грн. (рис. 2). А одержані рівняння регресій мають вигляд:

✓ лінійна

$$Y = 200,09x + 2871,3 \text{ при } R^2=0,6859; \quad (2)$$

✓ поліноміальна:

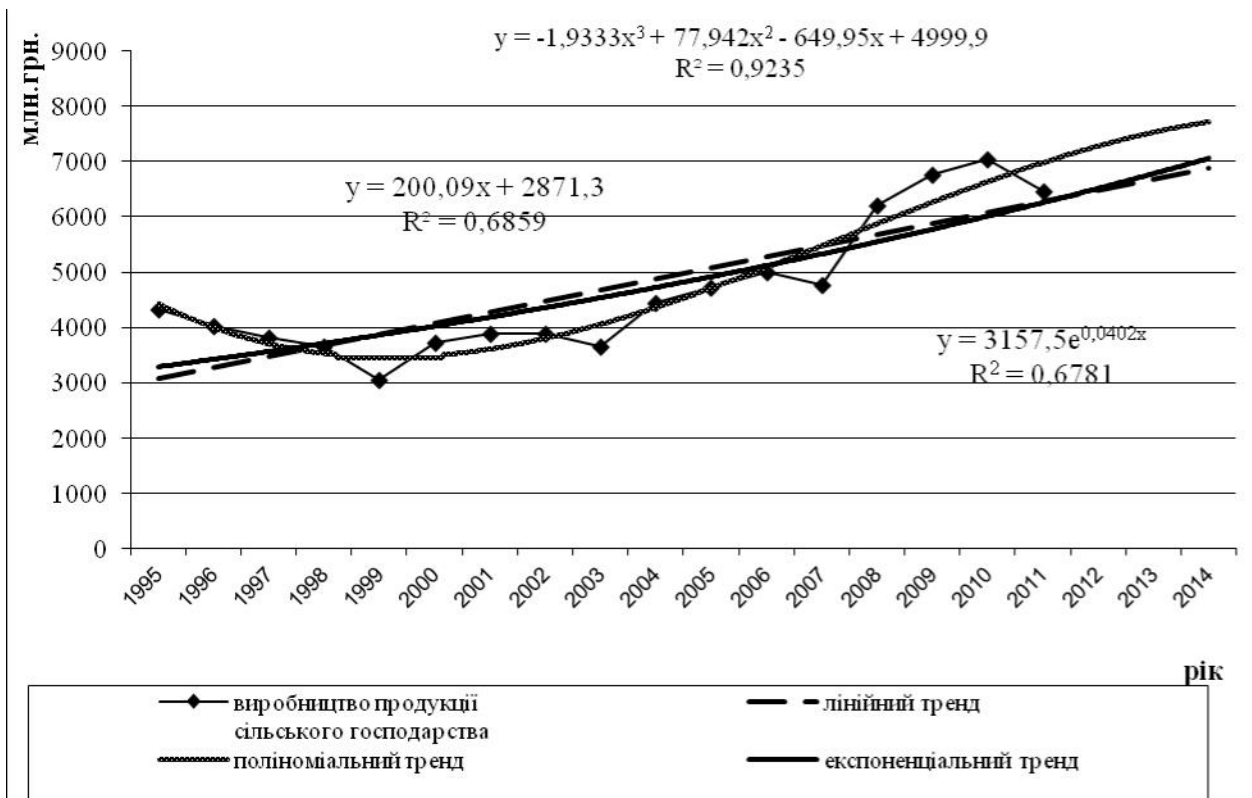
$$Y = -1,9333x^3 + 77,942x^2 - 649,95x + 4999,9 \text{ при } R^2=0,9235 \quad (3)$$

✓ експоненціальна:

$$Y = 3157,5e^{0,0402x} \text{ при } R^2=0,6781. \quad (4)$$

Коефіцієнт детермінації (R^2) показує, яка частина залежної змінної пояснюється рівнянням регресії. У нашому прикладі значення R^2 при сгладжуванні лінійною регресією складає 0,6859, поліноміальна в третій степені – $R^2 = 0,9235$. Для експоненціальної регресії маємо – $R^2 = 0,6781$.

Таким чином поліноміальна модель (3) найточніше описує обсяг виробництва сільськогосподарської продукції.

Рис. 2 Прогнозні значення обсягу виробництва сільськогосподарської продукції Черкаської області за різними економіко-математичними моделями

Здійснений прогноз обсягу виробництва сільськогосподарської продукції, свідчить про її оптимізацію до 2014 року, на що вказують прогнозні зростання обсягів виробництва. Але, звичайно, даний показник повинен бути уточнений, враховуючи наслідки світової фінансової, політичної, продовольчої криз.

Важливо відмітити, що при аналізі обсягу виробництва сільськогосподарської продукції, потрібно використовувати не лише графічний аналіз, який став частиною сучасного технічного аналізу, доповненого безліччю математичних індикаторів ринку. Для визначення довгострокових тенденцій. Потрібний фундаментальний аналіз аграрного ринку, що здійснюється на підґрунті інформації про зведення урожаїв, об'ємів споживання, на основі політики державного регулювання ринку, соціальних, психологічних чинників, показників використання промислових потужностей тощо.

Проведене прогнозування розвитку сільськогосподарського ринку на основі використання методу регресійного аналізу свідчить про збільшення обсягу виробництва сільськогосподарської продукції в межах прогнозованого часу та можливість ефективного використання даного методу для прогнозування розвитку аграрного ринку.

На нашу думку, державна підтримка повинна полягати в наданні агропродовольчому сектору як необхідної матеріальної і фінансової допомоги, так і в забезпеченні сприятливих умов виробництва. Причому вона повинна охоплювати не тільки сільське господарство, але і залежні від нього інші галузі і сфери аграрного сектора економіки:

- галузі, обслуговуючі сільськогосподарське виробництво;

- харчову і переробну промисловість;
- мукомельно-круп'яну і комбікормову промисловість;
- агросервіс (ремонтно-механічні майстерні, транспорт та ін.).

Крім того, в сферу держрегулювання повинні потрапити організації інших галузей економіки, що забезпечують аграрно-промислове виробництво і мають додаткові витрати та підвищені ризики (банки, страхові та інвестиційні компанії). Вказане дозволить залучити інвестиції в АПК, розвивати виробництво на сучасній техніко-технологічній основі, а звідси забезпечити соціальну стабільність і продовольчу безпеку країни та окремих її регіонів.

У зв'язку з цим державна підтримка агропродовольчого сектора повинна складатися з наступних основних груп:

- забезпечення сприятливих умов для виробництва продукції (доступність агрохімічних, меліоративних, ветеринарних та інших послуг);
- заходи, пов'язані з підвищенням доступності товаровиробникам матеріальних і фінансових ресурсів (енергоносіїв, кредитів, необхідної техніки і технологій);
- заходи, пов'язані з підвищенням ефективності виробництва (доступністю прогресивних технологій, нової техніки, висококваліфікованих фахівців);
- підтримка доходів від сільськогосподарської діяльності (виплата дотацій, компенсацій і т. п.);
- заходи, пов'язані з підвищенням доходів сільськогосподарських товаровиробників від реалізації продукції за цінами, що враховують платоспроможність основної частини населення;
- підтримка доходів товаровиробників (пільги по платежах в бюджет і до позабюджетних фондів).

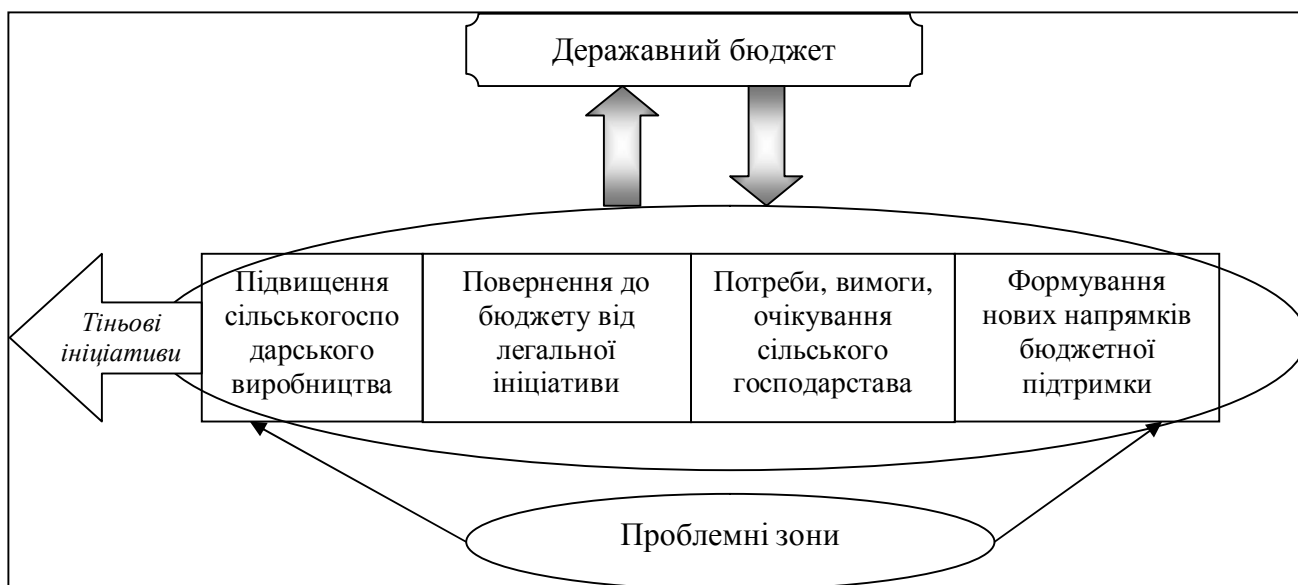
Необхідність створення дієвого механізму держпідтримки агропродовольчого сектора витікає із значущості цього сектора для розвитку економіки та соціальної сфери країни. Важливість в забезпеченні життєдіяльності населення і специфіка АПК не дозволяють йому на рівних брати участь в конкуренції з іншими галузями економіки.[2, с. 9-10]

На нашу думку, для виходу українського агропродовольчого сектора економіки з кризи, стабілізації і розвитку сільськогосподарського виробництва необхідно здійснити модернізацію існуючих форм і методів державної підтримки, формування нових напрямів і механізмів її реалізації. Система державної підтримки має бути гнучкою, відповідати як поточним, так і довгостроковим потребам аграрного сектора. Для досягнення поставлених цілей необхідно забезпечити також чітку законодавчу регламентацію використання бюджетних коштів, що виділяються на розвиток агропродовольчого сектора.

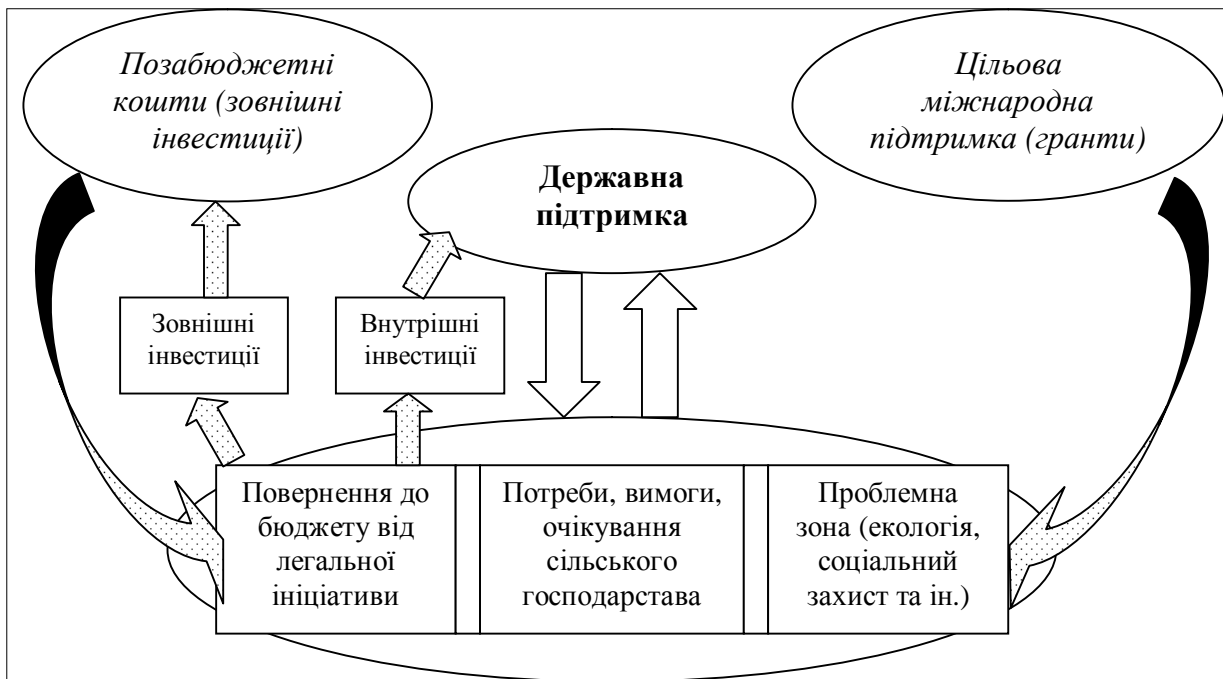
Проаналізувавши стан та тенденції розвитку сільського виробництва в Україні в умовах трансформації економічних і соціальних відносинах, схематично предствимо стан сільського господарства в минулому (до 1991 р.), в теперешньому (1991-2013 рр.) та бажаному стані трансформації (рис. 3-5).

Рис. 3. Організаційно-економічний механізм сільського господарства до переходу на ринкові відносини

Рис. 4 Організаційно-економічний механізм сільського господарства на даний час

Рис. 5 Організаційно-економічний механізм сільського господарства. Бажаний стан

Важливою проблемою в умовах глибокої кризи сільських територій залишається визначення оптимального розміру держпідтримки, що здійснюється з бюджетів різних рівнів. Необхідно збалансувати рівні державної підтримки з урахуванням ресурсного і адаптивного потенціалів сільських територій. Проведення такої роботи на рівні України ускладнюється відсутністю надійної статистичної бази, результатів економічного моніторингу, фахівців-експертів відповідного профілю.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Для дослідження впливу окремих факторів на виробництва сільськогосподарської продукції, як одного з основних індикаторів сталого розвитку сільських територій, розроблено динамічну багатофакторну модель. Ця модель передбачає виявлення рівня залежності виробництва сільськогосподарської продукції від заходів підтримки розвитку сільських територій. За ступенем впливу на результативний показник фактори проранговані таким чином: економічно активне сільське населення працездатного віку; прямі іноземні інвестиції в аграрний сектор; динаміка середньомісячної номінальної заробітної плати в сільському господарстві; видатки на екологію; фінансування розвитку соціальної сфери села; видатки на аграрний розвиток з місц.бюдж; видатки на аграрний розвиток з держ.бюдж; бюджетна підтримка виробництва сільськогосподарської продукції.

Ставлячи за мету збільшення обсягу виробництва сільськогосподарської продукції України, зпрогнозувано обсяг виробництва сільськогосподарської продукції за допомогою лінійної, поліноміальної та експоненціальної моделей, які за нашими підрахунками мають наближені показники до фактичного значення, а це значить, що є найточнішими, в порівнянні з іншими видами регресійними моделями. Проведене прогнозування розвитку сільськогосподарського виробництва на основі використання методу

регресійного аналізу свідчить про збільшення обсягу виробництва сільськогосподарської продукції в межах прогнозованого часу та можливість ефективного використання даного методу для прогнозування розвитку аграрного ринку.

Література

1. Збарський В.К. Сталий розвиток сільських територій: проблеми і перспективи // В.К. Збарський // Економіка АПК. – 2010. - № 11. – С. 129-136.
2. Кваша С.М. Стан, основні тенденції розвитку сільського господарства протягом 2011 року та напрями розвитку в 2012 році / С. М. Кваша, М. Д. Безуглий // Економіка АПК. - 2012. - № 4. - С. 3-13
3. Меренкова И. Взаимосвязь развития сельской территории и аграрного сектора / И. Меренкова // Международный с/х журнал. – 2009. - №3. – С. 22-23.
4. Притула Х.М. До питання про роль і місце сільських територій в сучасній економічній політиці держави / Х.М. Притула // Регіональна політика. – 2010. - №3. – С.37.
5. Саблук П.Т. Концептуальні аспекти модернізації аграрного виробництва розвитку сільських територій в Україні / П.Т. Саблук // Економіка АПК. –2010. - №8. – С.3-9.
6. Славкова О.П. Фінансове забезпечення розвитку сільських територій / О.П. Славкова // Вісник Сумського НАУ. – 2010. – Вип.6/2. – С. 139-142.

АННОТАЦИЯ

Невесенко А.В., Чубань В.С. Пути влияния на формирование приоритетов стабильного сельского развития Украины в условиях трансформации бюджетной поддержки

В статье определено взаимозависимость мер поддержки развития сельских территорий от эффективности производства сельскохозяйственной продукции. Проанализировано состояние и тенденции развития сельского производства в Украине в условиях трансформации экономических и социальных отношениях.

Ключевые слова: бюджет; бюджетная поддержка; производство сельскохозяйственной продукции; сельское развитие; устойчивое развитие; прогнозирование.

SUMMARY

Nevesenko A., Chuban V. The ways of influence on the priorities formation for sustainable rural development of Ukraine in conditions of transformation of budget support

The article defines interdependence of support measures for the development of rural areas according to the efficiency of agricultural production, after analyzing of the condition and trends of the agricultural production development in Ukraine in conditions of transformation of economic and social relations.

Keywords: budget; budget support; production of agricultural goods; rural development; sustainable development; forecasting.